

Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting (2010)

Nationaal Programma Nederland

De Europese Commissie heeft het voorstel gedaan om het jaar 2010 uit te roepen tot het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting (verder: Europees Jaar of EJBASU). Het Europees Parlement en de Sociale Raad hebben hiermee ingestemd (besluit 1098/2008/EC, d.d. 22 okt. 2008).

Het Europees Jaar richt zich op de burgers van de EU en alle publieke, sociale en economische betrokkenen. De vier specifieke doelstellingen ervan zijn:

- (a) **Erkenning van rechten** — De erkenning van het fundamenteel recht van mensen die zich in een situatie van armoede en sociale uitsluiting bevinden op een waardig leven en een volwaardige rol in de samenleving. Het Europees Jaar zal het publieke bewustzijn vergroten over de situatie van mensen die armoede lijden, in het bijzonder groepen of mensen in kwetsbare situaties, en zal bijdragen tot de bevordering van hun effectieve toegang tot sociale, economische en culturele rechten alsook tot toereikende middelen en diensten van goede kwaliteit. Het Europees Jaar zal tevens bijdragen tot de bestrijding van stereotypen en stigmatisering.
- (b) **Gedeelde verantwoordelijkheid en participatie** — Een grotere gezamenlijke verantwoordelijkheid voor beleid en acties op het gebied van de sociale integratie, met het accent op de gezamenlijke verantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid van ieder afzonderlijk bij het bestrijden van armoede en sociale uitsluiting alsook het belang vrijwillige activiteiten aan te moedigen en te ondersteunen. Het Europees Jaar stimuleert de betrokkenheid van de publieke en particuliere actoren, onder meer met proactieve partnerschappen. Het zal de bewustmaking en de betrokkenheid bevorderen en kansen creëren voor bijdragen van alle burgers, in het bijzonder van mensen die direct of indirect armoede hebben ervaren.
- (c) **Cohesie** — Bevordering van een op grotere cohesie gerichte samenleving door een betere publieke voorlichting over de voordelen voor iedereen, wanneer armoede wordt uitgebannen, eerlijke verdeling wordt ondersteund en niemand in de marge leeft. Het Europees Jaar zal een samenleving bevorderen die voor iedereen levenskwaliteit, inclusief de kwaliteit van vaardigheden en banen, maatschappelijk welzijn, inclusief het welzijn van kinderen, en gelijke kansen ondersteunt en verbetert. Het zal voorts duurzame ontwikkeling, solidariteit tussen en binnen de generaties en samenhang van het beleid met activiteiten van de Europese Unie op de gehele wereld waarborgen.
- (d) **Inzet en concreet optreden** — Herbevestiging van de krachtige politieke inzet van de Europese Unie en de lidstaten om een beslissende impact op de uitbanning van armoede en sociale uitsluiting te hebben en stimulering van deze inzet en dit optreden op alle bestuursniveaus. Door voort te bouwen op de resultaten en het potentieel van de OCM voor sociale bescherming en sociale integratie geeft het Europees Jaar, door de nadruk te leggen op politieke aandacht en het in beweging brengen van alle belanghebbende partijen, meer gewicht aan politieke inzet voor de preventie en bestrijding van armoede en sociale uitsluiting en geeft het een verdere impuls aan het optreden van de lidstaten en de Europese Unie op dit gebied.

De thema's die door de Europese Commissie binnen het EJBASU zijn benoemd, zijn:

- kinderarmoede en 'overerving' van armoede van generatie op generatie;
- een op integratie gerichte arbeidsmarkt; achterstand in het onderwijs en bij scholing;
- toegang tot basisvoorzieningen, zoals behoorlijke huisvesting;
- discriminatie en de bevordering van de inburgering van immigranten en de integratie van etnische minderheden in de samenleving en op de arbeidsmarkt; en
- de behoeften van mensen met een handicap en andere kwetsbare groepen.

Het Europees Jaar biedt mogelijkheden om kennis en bewustwording te vergroten door de publieke en politieke aandacht te vestigen op armoedebestrijding en participatiebevordering, voorlichting te intensiveren en belanghebbenden actief in te schakelen. De (voorgenomen) activiteiten zullen de reeds bestaande beleidsinzet ondersteunen en daarmee onderdeel zijn van de integrale aanpak van het armoede- en participatiebeleid.

Het Strategisch Kaderdocument, een leidraad ten behoeve van de 'nationale implementatie organisaties' en de andere partijen die betrokken zijn bij het Europees Jaar, geeft aan dat aansluiten bij de nationale doelstellingen gewenst is.

In het Nationaal Actieplan Armoedebestrijding en Participatiebevordering 2008 (NAP 2008, hoofdstuk 2 van de Nationaal Strategische Rapportage sociale bescherming en insluiting) staan voor Nederland de volgende vier prioritaire doelstellingen opgenomen:

1. Bevorderen van participatie door werkaanvaarding, scholing en/of maatschappelijk zinvolle onbeloonde activiteiten
2. Bestrijden van armoede en bevorderen van participatie onder kinderen en jongeren
3. Het bevorderen van het gebruik van voorzieningen
4. Aanpak van problematische schulden

Ten tijde van het opstellen van het NAP 2008 (zomer 2008) was de economische crisis in Nederland nog niet merkbaar. Pas in het najaar van 2008 werd duidelijk dat ook Nederland door de economische crisis getroffen zou worden. Voorspellingen geven aan dat de werkloosheid zal oplopen van 304.000 in 2008 tot 675.000 in 2010. Door diverse maatregelen zal in 2009 de koopkrachtontwikkeling nog gunstig zijn, wat ook gunstig doorwerkt op de armoedecijfers. Voor 2010, het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, is nog geen raming beschikbaar, aannemelijk is dat het aandeel huishoudens met een laag inkomen zal stijgen.

Met name de eerste twee prioritaire doelstellingen zullen hiermee direct onder druk komen te staan. De inspanningen op deze twee doelstellingen worden nauwgezet gevolgd en met name voor de mensen die langdurig aan de kant staan zullen wellicht andere maatregelen moeten worden getroffen dan eerder waren voorzien. Gezien het aantal 'first-timers' (mensen die voor het eerst in armoede komen) zullen de inspanningen op de laatste twee prioritaire doelstellingen extra aangezet moeten worden.

Aangezien in Nederland het armoede- en participatiebeleid sterk gedecentraliseerd is, is het extra geld dat het kabinet beschikbaar stelt voor armoedebestrijding toegevoegd aan het Gemeentefonds. Op landelijk niveau houden meerdere departementen zich bezig met het armoedebeleid en met name de component sociale uitsluiting. De coördinatie van het armoedebeleid ligt bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Vanuit dit departement wordt dan ook voldaan aan de verplichtingen ten aanzien van het Europees Jaar (met name de subsidieregeling en de start- en slotconferentie). Echter, de activiteiten zullen idealiter op het lokale niveau plaatsvinden.

Vanuit het nationaal niveau is op basis van de uitkomsten van de consultatie, én vanuit een inschatting welke thema's en activiteiten bij uitstek gebruik kunnen maken van het momentum dat door het Europees Jaar wordt gecreëerd, gekozen voor een focus van het Europees Jaar op de volgende twee thema's:

1. Het bevorderen van de samenwerking tussen (met name lokale) partijen/ organisaties om armoede en sociale uitsluiting van de groep mensen die al langer aan de kant staan, duurzaam aan te pakken.
2. Het bevorderen van het gebruik van voorzieningen.

2. Nationaal programma, activiteiten en communicatie strategie

2.1 Activiteiten 2009

In aanloop naar 2010 zullen in 2009 diverse maatregelen en activiteiten worden ingezet. Hieronder wordt met name ingegaan op de activiteiten die nog niet zijn opgenomen in het NAP 2008 (de onderverdeling van het NAP 2008 wordt hierbij gehanteerd).

Prioritaire doelstelling 1

In het aanvullend beleidsakkoord 'Werken aan toekomst' geeft het kabinet aan ten eerste alles op alles te zetten om via scholing en andere middelen, zoals kennis en innovatie, zoveel mogelijk mensen bij het arbeidsproces betrokken te houden; om sociale redenen, maar ook met het oog op de toekomstige behoefte van de arbeidsmarkt. Voor het totale pakket aan maatregelen stelt het kabinet 6 miljard euro beschikbaar. Dit geld en de bijbehorende maatregelen komen dus bovenop hetgeen reeds in het NAP 2008 is opgenomen.

Voor de problematiek op de arbeidsmarkt is in totaal €250 miljoen in 2009, €350 miljoen in 2010 en €100 miljoen in 2011 beschikbaar. De maatregelen behelzen ondermeer (zie bijlage 1 voor meer uitgebreide informatie; brief Resultaat Sociaal Overleg 24 maart 2009 d.d. 25/3/09 aan TK):

- Ontsluiting en benutting van arbeidsmarktinformatie
- Intensivering arbeidsbemiddeling
- Mogelijkheden voor behoud arbeidsrelatie
- Ondersteuning van arbeidsmobiliteit
- Faciliteren van scholing
- Extra aandacht voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt

Prioritaire doelstelling 2

Onderzoeken armoede bij kinderen

SZW en J&G laten twee verdiepende onderzoeken verrichten door het SCP:

1. Een onderzoek naar de omvang en achtergronden van armoede en sociale uitsluiting bij kinderen, verwacht wordt dat dit onderzoek december 2009 gereed is.
2. Een onderzoek naar de lange-termijn effecten van armoede bij kinderen ('littekenonderzoek'). Verwacht wordt dat dit onderzoek eind 2010 gereed is.

Actieplan Jeugdwerkloosheid

Het kabinet trekt 250 miljoen euro uit om jeugdwerkloosheid tegen te gaan. Jongeren worden langer op school gehouden, intensiever begeleid naar werk en er worden meer leerwerkplaatsen en stages voor jongeren aangeboden.

Het actieplan kent vijf hoofdpunten: 1) Jongeren langer op school houden, School Ex-programma, 2) Convenanten met 30 regio's, 3) 'Matching-offensief', 4) Leerwerkbanen/stages, en 5) Kansen voor kwetsbare jongeren.

Prioritaire doelstelling 3

Het kabinet werkt met vier doelstellingen om niet-gebruik van regelingen tegen te gaan.

1. De gemeente heeft in beeld wie van zijn inwoners recht heeft op voorzieningen: stimuleren van samenwerking tussen gemeenten en intermediaire organisaties. Daarnaast worden de mogelijkheden van bestandskoppelingen verkend.
2. De klant weet dat er regelingen bestaan waar hij gebruik van kan maken: voorlichting.
3. De regelingen zijn eenvoudig: vereenvoudiging van regelingen en aanvragen.
4. Het aanvragen is eenvoudig: ondersteuning van de klant bij het aanvragen (dmv formulierenbrigades).

De afgelopen jaren hebben zowel het Rijk als gemeenten daarvoor een groot aantal maatregelen in gang gezet. Het niet gebruik kan door de crisis echter toenemen, doordat werklozen waaronder veel first-timers, de weg niet weten te vinden naar voorzieningen. Daarnaast bestaat er een kwetsbare groep mensen die om andere redenen de voorzieningen niet weet te vinden. Gemeenten noemen bijvoorbeeld inwoners met psycho-sociale problemen. Gemeenten zijn/willen daarom zelf actief opzoek naar deze inwoners die wel recht hebben op voorzieningen, maar die niet ontvangen. Op dit moment wordt daarom bekeken welke extra maatregelen de komende periode noodzakelijk zijn.

Prioritaire doelstelling 4

De economische crisis en de oplopende werkloosheid vormt een verhoogd risico op armoede en het gebruik van schuldhulpverlening. De focus van gemeenten moet gericht blijven op het verhogen van de participatie (en daarmee het inkomen) en het voorkomen van sociale uitsluiting. Gemeenten hebben een belangrijke rol bij het voorkomen van problematische schulden en bij het actief wijzen van mensen op de beschikbare voorzieningen voor schuldhulpverlening, bij bijvoorbeeld de uitkeringsintake. Gemeenten hebben verschillende financieringsbronnen voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Daarboven trekt het kabinet voor schuldhulpverlening extra middelen uit, €30 miljoen in 2009, €50 miljoen in 2010 en €50 miljoen in 2011. Een groot deel van de 130 miljoen zal aan de gemeenten worden gegeven om de te verwachten extra toeloop van schuldhulpverzoeken als gevolg van de financiële en economische crisis op te kunnen vangen. Daarnaast wordt ingezet op ondersteuning van gemeenten om effectiever te kunnen werken, wat vanwege de toenemende vraag een vereiste is. Gemeenten moeten een aanvraag voor schuldhulp binnen uiterlijk vier weken in behandeling nemen. In het pakket van maatregelen is ook aandacht voor kleinschalige initiatieven op wijk- en buurtniveau, waarbij gebruik wordt gemaakt van de inzet van vrijwilligers.

Governance

Op het gebied van de aansturing van de beleidsinzet tegen armoede en sociale uitsluiting zullen in de tweede helft van 2009 reeds meerdere bijeenkomsten worden georganiseerd, ondermeer:

- SZW- werkconferentie met +/- 30 gemeenten over armoede en schuldhulpverlening;
- Conferentie Erop af: Doen en Delen over armoede in laatste kwartaal 2009;
- Gemeente Den Haag organiseert in december een conferentie als aanloop naar het Europees Jaar; en
- Interdepartementale themabijeenkomst voor op te richten themagroep armoedebestrijding & participatiebevordering

2.2 Activiteiten 2010

Bovengenoemde activiteiten in 2009 en de reeds in het NAP 2008 genoemde activiteiten zullen in 2010 voortgezet worden. Waar mogelijk en passend zal bij de uitvoering van de activiteiten aandacht voor het Europees Jaar worden gevraagd. Bewindspersonen kunnen tijdens werkbezoeken en in hun toespraken bijvoorbeeld aangeven dat het juist in dit jaar, het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, van belang is dat iedereen zich inzet om het ingezette beleid tot een succes te maken. Meer hierover in *2.3 Hoofdlijnen communicatiestrategie*.

Hieronder wordt ingegaan op de drie belangrijkste thema's en activiteiten die specifiek in het kader van het Europees Jaar centraal worden gesteld. Dit zijn de thema's en activiteiten die bij uitstek gebruik kunnen maken van het momentum dat door het Europees Jaar wordt gecreëerd. Ook hierop zal in *2.3 Hoofdlijnen communicatiestrategie* nader worden ingegaan.

1. Subsidieregeling en conferenties

De belangrijkste maatregel die geheel in het teken van het Europees Jaar zal staan is natuurlijk de subsidieregeling. Nederland is voornemens om de subsidieregeling slechts in te zetten voor NGO's en belangenorganisaties. De overheidsorganen die zich bezig houden met armoedebestrijding en participatiebevordering krijgen hiervoor reeds budget.

Er is een bedrag van 350.000 euro beschikbaar om als subsidie te verstrekken, dat besteed dient te worden aan projecten die de prioritaire doelstellingen van het NAP en de governance rond armoedebestrijding en sociale inclusie ondersteunen. Meer over de subsidieregeling is opgenomen in hoofdstuk 4.

In februari 2010 zal een startconferentie worden gehouden om aandacht van politiek en media te generen. Eind november 2010 zal het EJBASU worden afgesloten met een slotconferentie waarin de resultaten van de projecten zullen worden gepresenteerd, waarmee opnieuw de aandacht van politiek en media wordt getrokken.

2. Governance

a. Nationaal niveau

Ondermeer uit de consultaties blijkt dat er een slag te winnen is op het niveau van de rijksoverheid in het delen van informatie over armoede en sociale uitsluiting. Om hier verbetering in aan te brengen zal in het najaar van 2009 een interdepartementale themagroep armoedebestrijding & participatiebevordering worden opgericht, die (ook in 2010) zo'n 3 keer per jaar bijeen zal komen.

b. Aansluiting lokaal – nationaal niveau

Ook de aansluiting tussen de lokale armoedemonitoren en actieplannen en hetgeen op nationaal niveau wordt ontwikkeld (met name het NAP) kan wellicht worden verbeterd. Het doel is meer zicht te krijgen op de lokale ontwikkelingen en deze verwerken in de nationale rapportage. De mogelijkheden hiertoe worden verkend in 2009 met een expertbijeenkomst die waarschijnlijk in september 2009 zal plaatsvinden. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan zal in 2010 hieraan verder worden gewerkt.

c. Lokaal niveau

Aangezien zowel het arbeidsmarktbeleid als de armoedebestrijding zich met name op het regionaal en lokaal niveau afspelen, zal vanuit de rijksoverheid ingezet worden op het stimuleren van de partijen die hier acteren. In overleg met VNG en Divosa wordt bezien in hoeverre een stedenestafette tot de mogelijkheden behoort.

De gemeente Utrecht (een van de G4 steden) heeft in de consultatie hierover opgenomen: ‘Centraal staat een reeks “lokale manifestaties”. De bedoeling van de estafette is om te laten zien hoe er in Nederland op lokaal niveau door overheid en particulier initiatief – en in de eerste plaats door de mensen die armoede en sociale uitsluiting aan den lijve ondervinden – wordt gewerkt aan bevordering van maatschappelijke participatie. Tegelijk willen de initiatiefnemers een extra impuls geven aan lokaal armoedebeleid door partners op lokaal niveau bij elkaar te brengen en door creatieve initiatieven landelijk in de kijker te plaatsen. Ten slotte hopen de initiatiefnemers dat hierdoor ook landelijk een publiek debat over armoede en sociale uitsluiting in Nederland gevoerd gaat worden en dat dit het landelijk armoedebeleid en de beeldvorming over armoede en zij die het ondervinden beïnvloedt. Begin en eind van de estafette worden gevormd door een startmoment en een slotconferentie. Daarnaast is het de bedoeling om deelnemende gemeenten een lokaal onderzoek aan te bieden om op een landelijk vergelijkbare wijze exact in kaart te brengen welke publieke en private, professionele en vrijwilligersorganisaties binnen de gemeente betrokken zijn bij het armoedebeleid en welke activiteiten er ontplooid worden. Tenslotte worden gemeenten/organisaties uitgenodigd om lokale initiatieven te nomineren voor een landelijke prijsvraag van innovatieve lokale initiatieven ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting.’

Een en ander is nog afhankelijk van de financiering. Doordat reeds meerdere gemeenten hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn en een eigen bijdrage te willen leveren, is het de verwachting dat de stedenestafette door het project Erop af: Doen en Delen kan worden opgepakt. Dit project wordt vanuit het Innovatie Programma Werk & bijstand (IPW) door SZW gefinancierd en uitgevoerd door Divosa en de VNG. Erop af: Doen en Delen wordt sterk vanuit de gemeenten gevoed en krijgt min of meer voor en door de gemeenten gestalte.

3. Focus vanuit nationale (prioritaire) doelstellingen: Bevorderen van gebruik van voorzieningen

Tijdens het Europees Jaar zal qua inhoud worden gefocust op de derde prioritaire doelstelling, het bevorderen van het gebruik van voorzieningen. Dit is van groot belang om de (financiële) armoede tegen te gaan. Met name de groep firsttimers die groeiende is door de economische crisis heeft er baat bij zo spoedig mogelijk de voorzieningen aan te vragen waar men recht op heeft. Niet alleen financiële voorzieningen, maar bijvoorbeeld ook een budgetcursus om verstandig om te gaan met de minder gunstige financiële situatie. Daarmee kan worden voorkomen dat deze mensen problematische schulden aangaan. Gepromoot zal worden om tijdens de lokale conferenties (de stedenestafette) dit onderwerp op de agenda te zetten. Op andere activiteiten in dit kader wordt nog nagedacht (zie 2.1 onder 3^e prioritaire doelstelling).

2.3 Communicatiestrategie

Aangezien 2010 niet alleen het jaar is waarin de gevolgen van de crisis duidelijk merkbaar zullen zijn, maar ook het jaar is van de Nederlandse gemeenteraadsverkiezingen en het jaar voorafgaand aan de nationale verkiezingen, is de verwachting dat armoede en schulden veel aandacht zal krijgen van de politiek en de media.

Kort samengevat begrijpen we dat de Commissie als centrale communicatiedoelstelling voor het Europees Jaar ziet: het algemene publiek te informeren over armoede en sociale uitsluiting en zo mogelijk een positiever beeld te laten krijgen over de aanpak van deze problematiek en de rol die men hier zelf bij kan spelen. Daarbij kunnen we nauw aansluiten bij de relevante communicatieactiviteiten die al plaatsvinden op nationaal niveau en de Europese communicatie over het Jaar.

De communicatiemiddelen zijn in twee clusters te verdelen. In de eerste plaats worden twee conferenties georganiseerd in 2010: een openingsevenement en een slotconferentie. Deze zijn

toegelicht in het voorgaande. Omdat de beschikbare middelen beperkt zijn, zal het tweede cluster hoofdzakelijk bestaan uit van free publicity.

We gaan na in hoeverre deze free publicity over het Europees Jaar voornamelijk vanuit de gemeenten gegenereerd kan worden, gezien de decentralisatie van het armoedebeleid. Waar mogelijk wordt met name op de lokale manifestaties (bijvoorbeeld in de hiervoor beschreven stedenestafette van gemeenten) aandacht aan het EJBASU besteed. Ervaring bij ESF heeft geleerd dat de lokale media sneller dan de landelijk media te interesseren zijn voor onze thema's én dat zij een groot bereik hebben.

Getracht zal worden zowel bestaande als nieuwe activiteiten te presenteren onder de vlag van het Europees Jaar. Daarbij wordt ingezet op samenwerking met andere departementen. Armoedebestrijding en met name het tegengaan van sociale uitsluiting is een onderwerp waar bijvoorbeeld ook de ministeries van WWI, OCW en VWS zich mee bezig houden. Zo kan bijvoorbeeld ook bij de activiteiten van het Jeugdcultuurfonds en het Jeugdsportfonds (gesubsidieerd door resp. OCW en VWS) aandacht aan het Europees Jaar worden besteed. Bewindspersonen zal worden gevraagd tijdens werkbezoeken en in hun toespraken aandacht te vragen voor het Europese Jaar.

Meer concreet: we zetten in op het bundelen van activiteiten die passen in het thema armoedebestrijding en sociale uitsluiting en deze te voorzien van het logo en de boodschap van het Europese Jaar. In paragraaf 2.1. is beschreven aan welke nationale activiteiten kan worden gedacht. Ter ondersteuning van deze activiteiten zal een website worden opengesteld met daarop informatie over het Europese Jaar en een digitale postbus worden opengesteld.

De communicatiestrategie is nog niet in detail uitgewerkt. Een en ander is ook afhankelijk van wat de Commissie in september/oktober presenteert hierover; Nederland zal graag aansluiten bij de Europese campagne.

3. Consultatie

De organisaties die ook ten behoeve van het NAP 2008 zijn geraadpleegd¹ hebben per e-mail de volgende vragen voorgelegd gekregen:

1. Op welke manier kan de Rijksoverheid de doelgroep betrekken bij het Europees Jaar?
2. Op welke wijze zouden de gemeenten volgens u aandacht kunnen besteden aan het Europees Jaar?
3. Welke (andere) organisaties/ partijen kunnen worden betrokken bij het Europees Jaar?
4. Heeft u ideeën/ wensen/ verwachtingen ten aanzien van de startconferentie en zou u/ uw organisatie hierbij een rol kunnen spelen?
5. Heeft uw organisatie al ideeën over wat ze tijdens het Europees Jaar aan activiteiten wil organiseren, zo ja, wat?
6. Heeft u overige opmerkingen ten aanzien van (de organisatie en voorbereiding van) het Europees Jaar?

Tevens is aan collega's van andere departementen (dan SZW) gevraagd of zij voor 2010 activiteiten voorzien (zelf georganiseerd of subsidie voor gegeven) die als activiteit in het kader van het Europees Jaar opgevoerd kunnen worden en/of die het logo van het Europees Jaar kunnen dragen. Hiernaast is gevraagd op welke wijze hun ministerie/ afdeling betrokken wil worden bij de verdere voorbereiding en uitvoering van het Europees Jaar.

---

¹ Dit zijn +/- 40 maatschappelijke en belangenorganisaties, onderzoeks- en adviesinstellingen, gemeenten en professionele organisaties die zich bezighouden armoede en sociale uitsluiting of onderwerpen die hier een raakvlak mee hebben.

Waar mogelijk en van toepassing zijn in dit Nationaal Programma de meningen en ideeën van de geconsulteerden verwerkt. Opvallende punten zijn:

- Vanuit meerdere kanten wordt aangegeven dat in Nederland een stigma is op armoede: 'als je arm bent, werk je niet hard genoeg' en 'arm zijn is voor losers'.
- Bijna alle (maatschappelijke) organisaties kiezen voor een integrale aanpak op lokaal niveau als belangrijkste aangrijpingspunt voor het EJBASU.
- Een aantal organisaties wijzen erop dat er in 2010 vijftien jaar armoedebeleid in Nederland wordt gevoerd. Mooi zou zijn om de resultaten hiervan te laten zien.
- Vanuit het veld wordt erop gewezen dat het EJBASU aangegrepen dient te worden om (afrekenbare) afspraken te maken over de verdere bestrijding van armoede en sociale uitsluiting in de komende jaren. Het EJBASU 2010 is dan het jaar waarin het proces van het maken van de afspraken plaatsvindt.

De breedte van het onderwerp en de diversiteit van de doelgroepen geeft vele kansen om in te haken op voorgenomen activiteiten, maar ook een risico op versnippering. Er zijn initiatieven gericht op kinderen, ouderen, werkende armen, uitkeringsgerechtigden, immigranten, vrouwen, alleenstaande ouders, mensen in schulden, etc. Verder is de aard van de voorgenomen activiteiten ook zeer breed: van sportmanifestaties tot rondtours met een bus, theatervoorstelling, kunstkaravaan, festival, workshops, het ontwikkelen van lesmodules, onderzoeken etc. Ook hierbij geldt weer dat de diversiteit veel kansen met zich meebrengt om een breed publiek te bereiken, maar ook dat het verkrijgen van een overzicht van deze activiteiten veel werk met zich meebrengt, evenals de beoordeling van welke activiteiten wel en niet als onderdeel van het Europees Jaar gepresenteerd kunnen worden.

4. Arrangement voor de implementatie van de subsidieregeling

De overheidsorganen (met name de gemeenten, maar ook andere departementen) die zich bezig houden met armoedebestrijding en participatiebevordering krijgen hiervoor reeds budget. Daarom is Nederland voornemens om de subsidieregeling in te zetten voor NGO's en belangenorganisaties.

Er is een bedrag van 350.000 euro beschikbaar om als subsidie te verstrekken. Door maatschappelijke organisaties kan subsidie worden aangevraagd als bijdrage in de kosten van een project, gericht op het geven van een impuls om op lokaal niveau armoede te bestrijden en de participatie in de Nederlandse maatschappij te bevorderen. Per project wordt minimaal 20.000 en maximaal 50.000 euro beschikbaar gesteld. Hierdoor zullen minimaal 7 projecten worden geselecteerd.

De subsidieregeling zal worden geplaatst in de Staatscourant en op de website van het Nationaal Uitvoeringsorgaan (NIB), het Agentschap SZW. Het subsidieaanvraagformulier zal eveneens op de website te vinden zijn. Volledige aanvragen, voorzien van een inzichtelijke begroting, zullen op kwaliteit worden beoordeeld.

Aan de hand van een beoordelingsschema, waarvan de hoofdthema's in de subsidieregeling benoemd zullen worden, worden de ingediende aanvragen op volgorde van kwaliteit geplaatst. Subsidie zal aan projecten worden toegekend totdat het subsidieplafond van 350.000 euro is bereikt.

Er wordt naar gestreefd om begin september de subsidieregeling te publiceren in de Staatscourant. Organisaties die een subsidie willen aanvragen kunnen dit doen van 15

september tot 15 oktober. De beoordeling en daarmee de selectie van de projecten zal plaatsvinden in de tweede helft van oktober en in november 2009, waarna begin december de beschikkingen kunnen worden verzonden en de voorschotbedragen kunnen worden uitbetaald. De aanvragers worden in staat gesteld om vanaf de datum van de beschikking met de eerste uitwerking van het project te starten.

Met betrekking tot de voorgenomen activiteiten in het kader van de governance en het bevorderen van het gebruik van voorzieningen: deze zullen vanuit regulier beleidsbudget worden bekostigd en staan dus buiten de door de Commissie gevraagde verdubbeling van de Europese gelden. Daardoor is een verantwoording voor deze gelden en activiteiten, buiten zoals bijvoorbeeld in het NSR/NAP wordt gedaan, niet aan de orde.

5. Indicatie van het budget

Voor de gesubsidieerde projecten is een bedrag van 350.000 euro beschikbaar.

Daarnaast zijn de kosten voor de uitvoering van de subsidieregeling geraamd op: 141.575 euro. Voor de conferenties en de opzet en uitvoering van de communicatiecampagne is 208.300 euro begroot.

Begroting uitvoering EJBASU 2009-2011

A	Basislast uitvoering Subsidieregeling	70.700
B	Intake subsidie-aanvragen	2.456
C	Beoordelen en beschikken	19.194
D	Monitoring projecten	9.300
E	Beheer dossiers, betalingen, beantwoorden vragen	2.713
F	Beoordelen einddeclaraties, vaststellen subsidies	17.175
	Externe kosten accountantsdienst	20.000
	Subtotaal subsidieregeling	141.575
A	Basislast tbv conferentie en communicatiecampagne	118.300
	Externe kosten tbv conferenties	50.000
	Externe kosten tbv communicatiestrategie	30.000
	Vertaalkosten	10.000
	Subtotaal conferenties en communicatie	208.300
	Totaal	349.875

Bij het opstellen van deze begroting is reeds rekening gehouden met de bijdrage van de Europese Commissie ten behoeve van de organisatie van het Europees Jaar in Nederland. Er wordt vanuit gegaan dat dit ongeveer 330.000 euro zal zijn. Hiernaast is een bedrag van 365.000 euro aan Nederlands beleidsgeld gereserveerd voor het EJBASU.

6. Monitoring en evaluatie subsidieregeling, conferenties en communicatiestrategie

De monitoring van het Europees Jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting zal door het National Implementing Body op twee manieren plaatsvinden. De publiciteitsmomenten zullen gemonitord worden, waardoor inzicht wordt verkregen in de uitwerking van de communicatiestrategie. Daarnaast worden alle gesubsidieerde projecten (ca. 7 – 10) bezocht, waardoor inzicht wordt verkregen in de voortgang, de resultaten en de verantwoordingsinformatie die noodzakelijk is voor de eindafrekening.

De evaluatie van het Jaar zal nog worden uitgewerkt. Binnen het beschikbare budget zal in ieder geval een slotconferentie worden georganiseerd waarin conclusies en aanbevelingen zullen worden geformuleerd voor zowel het nationale als het Europees niveau. Hiernaast wordt gedacht aan een meting van het effect van het EJBASU via een klantenpanel of SCP-enquete; en/of het uitzetten van evaluatieformulieren bij lokale conferenties, waardoor inzicht wordt gekregen in het nut en de noodzaak van een EJBASU.